

УДК 658.727[632.913.1:635.9(492)]

ГОЛОДІЮК Г.І., РЕЧУН О.Ю.
Луцький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ ЗРІЗАНИХ КВІТІВ В УКРАЇНІ ТА ЄС

GOLODYUK G., RECHUN O.
Lutsk National Technical University

FEATURES OF THE TECHNICAL REGULATION OF THE CUSTOMS MOVEMENT OF CUT FLOWERS IN UKRAINE AND THE EU

doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2023-17-11

Мета. Метою статті є дослідження особливостей експорту зрізаних квітів з України, визначення потенційних імпортерів, а також аналіз вітчизняного та міжнародного законодавства у цій сфері.

Методика. Під час проведення досліджень використано аналітичні та статистичні методи обробки даних, методи аналізу, синтезу й узагальнення. У процесі роботи використовувались статистичні дані Державної митної служби України, матеріали статей та інтернет-конференцій за темою дослідження.

Результати. Проведено аналіз обсягів і структури експорту зрізаних квітів. Встановлено, що останніми роками спостерігається чітка тенденція до збільшення обсягів експорту зрізаних квітів. При цьому найбільшу частину експортованих квітів складають свіжі зрізані троянди. Основними країнами-імпортерами української квіткової продукції є країни-члени ЄС, зокрема, Польща, а також Литва, Латвія та Італія. Детально розглянуто заходи технічного регулювання при експорті зрізаних квітів до країн Євросоюзу. До них належать: вимоги дозволу, авторизації та сертифікації з санітарних і фітосанітарних причин, вимоги дозволу з інших причин, вимоги до маркування, а також неавтоматичні процедури ліцензування імпорту, крім дозволів, охоплених розділами про санітарні та фітосанітарні заходи або технічні бар'єри в торгівлі. Проаналізовано також аналогічні заходи при імпорті свіжих зрізаних квітів в Україну, що важливо для подальших досліджень з метою гармонізації українського та європейського законодавства у контексті євроінтеграції України.

Практична значимість. Незважаючи на наявність досліджень внутрішнього ринку квіткової продукції в Україні та питання експорту зрізаних квітів цілому, ґрунтовних досліджень експорту-імпорту зрізаних квітів саме в контексті України досі не вистачає. У статті проаналізовано зовнішню торгівлю України зрізаними квітами, визначено основні тенденції розвитку цієї галузі, ключових імпортерів української квіткової продукції, а також розглянуто заходи технічного регулювання при експорті свіжих зрізаних квітів в Україну та Європейському Союзі. Результати дослідження можуть бути використані виробниками та експортерами квіткової продукції, у практичній діяльності митних брокерів.

Ключові слова: експорт, імпорт, зовнішня торгівля, зрізані квіти, технічне регулювання, фітосанітарна сертифікація.

Постановка проблеми. У зв'язку зі стійким розвитком квітникарства в Україні важливим стає визначення потенційних імпортерів української

квіткової продукції, а також налагодження експорту у країни потенційного експорту, зокрема, в країни Європейського Союзу. Для цього необхідно проаналізувати динаміку розвитку експорту даного товару та детально ознайомитися з особливостями та вимогами технічного регулювання експортно-імпортних операцій на територію потенційних країн-імпортерів.

Аналіз останніх досліджень. Чимало вітчизняних досліджень було присвячено аналізу внутрішнього ринку квіткової продукції в Україні, однак проблемі експорту квітів достатньої уваги не було приділено. Перспективи розвитку квітництва та стан українського ринку квітів, зокрема, досліджували такі вчені як Соломаха І. В., Донцова І. В, Гаврилишин В. В. та інші. Хондарченко В. А. розглядає у своїх працях проблему реалізації квіткової продукції на світовому ринку, проте виділяє лише загальні принципи експорту та не враховує специфіки українських виробників. Щодо іноземних публікацій стосовно експорту-імпорту зрізаних квітів можна виділити два основні напрямки досліджень: вирішення проблем експорту квіткової продукції з країн, що розвиваються, та оптимізація умов переміщення та збереження зрізаних квітів. Таким чином, ґрунтовних досліджень експорту-імпорту зрізаних квітів саме в контексті України досі не вистачає.

Цілі статті. Метою статті є дослідження особливостей експорту зрізаних квітів з України, визначення потенційних імпортерів, а також аналіз вітчизняного та міжнародного законодавства у цій сфері.

Об'єктом дослідження є зрізані квіти, що переміщуються через митний кордон України, зокрема, товари позиції 0603 УКТЗЕД.

Методи дослідження. Під час проведення досліджень використано аналітичні та статистичні методи обробки даних, методи аналізу, синтезу й узагальнення. У процесі роботи використовувались статистичні дані Державної митної служби України, матеріали статей та інтернет-конференцій за темою дослідження.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи стан ринку зрізаних квітів в Україні можна помітити, що на сьогодні вітчизняні виробники не можуть повністю задовольнити потреб споживачів, тому основну його частину становлять імпортовані товари. Однак, квітництво залишається перспективною галуззю для розвитку. Останніми роками спостерігається чітка тенденція до збільшення обсягів експорту зрізаних квітів. При цьому найбільшу частину експортованих квітів складають свіжі зрізані троянди. Основними країнами-імпортерами української квіткової продукції є країни-члени ЄС, зокрема, Польща, а також Литва, Латвія та Італія [1].

Розвитку торгівлі з цими країнами сприяють і ухвалені угоди про співпрацю з ЄС, преференції по миту в умовах воєнного стану, тому важливого значення набуває вивчення технічного регулювання ввезення зрізаних квітів на територію держав-членів ЄС, а також питання гармонізації українського та європейського законодавства у цій сфері.

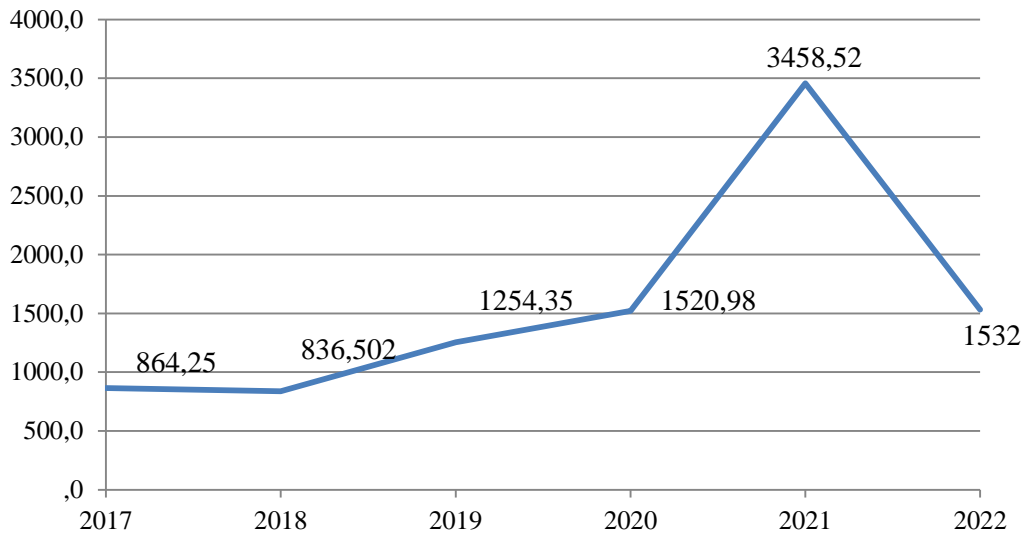

Рис.1. Динаміка експорту зрізаних квітів за 2017-2022 (тис. доларів США) [1]

Як видно з даних Держмитслужби України протягом 5 років, за виключенням 2022 року, динаміка експорту мала позитивний характер, що свідчить про потенціал вирощування квіткової продукції в Україні.

Таблиця 1. Зовнішня торгівля України товаром позиції 0603 УКТЗЕД (тисяч доларів США) [1]

Імпорт			Експорт		
за період з 01.01.2022 р. по 31.12.2022 р.					
країна	вартість	питома вага	країна	вартість	питома вага
1	2	3	4	5	6
Нідерланди	16903	68,74%	Польща	1275	83,22%
Ефіопія	3309	13,46%	Литва	222	14,49%
Еквадор	1938	7,88%	Італія	26	1,70%
Інші	2439	9,92%	Інші	9	0,59%
всього	24589			1532	
за період з 01.01.2021 р. по 31.12.2021 р.					
Нідерланди	12200	59.13%	Польща	2928	84.67%
Еквадор	3939	19.09%	Литва	279	8.07%
Колумбія	1758	8.52%	Азербайджан	140	4.05%
Інші	2735	13.26%	Інші	111	3.21%
всього	20632			3458	

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6
за період з 01.01.2020 р. по 31.12.2020 р.					
Нідерланди	7235	52,17%	Польща	1356	89,15%
Еквадор	3104	22,38%	Білорусь	146	9,60%
Колумбія	1687	12,17%	Латвія	18	1,18%
Інші	1841	13,28%	Інші	1	0,07%
	13867			1521	

Відповідно до УКТЗЕД, що також відповідає міжнародній гармонізованій системі кодування товарів HS, свіжі зрізані квіти та бутони, які можуть використовуватись для декоративних цілей та складання букетів, класифікуються з товарній позиції 0603.

При експорті свіжих зрізаних квітів до країн ЄС застосовуються наступні заходи технічного регулювання NTM:

– A140, які визначають вимоги дозволу з санітарних і фітосанітарних причин для імпорту певних продуктів;

– A150, які визначають вимоги авторизації для імпортерів з санітарних і фітосанітарних міркувань;

– A830, визначають вимоги сертифікації, що передбачає наявність сертифікату відповідності певним нормам (сертифікат зазвичай, вимагається країною-імпортером, а виданий може бути відповідними органами як країни-експортера, так і країни-імпортера);

– B140, визначають вимога дозволу на імпорт певних продуктів;

– B310, визначають вимоги до маркування;

– E100, характеризують неавтоматичні процедури ліцензування імпорту, крім дозволів, охоплених розділами про санітарні та фітосанітарні заходи або технічні бар'єри в торгівлі.

Розглянемо детальніше основні з цих вимог.

A140 «Вимога дозволу з санітарних і фітосанітарних причин для імпорту певних продуктів» – «авторизація, дозвіл, схвалення або ліцензія, що стосуються вантажу, були отримані від відповідного державного органу з санітарних і фітосанітарних причин до того, як може відбутися імпорт» [2]. Відповідно до європейського законодавства стосовно імпортних операцій імпорт певної сільськогосподарської продукції до ЄС може залежати від пред'явлення імпортного сертифікату, виданого компетентними органами держав-членів ЄС, перед оформленням для вільного обігу, на вимогу імпортера та застави, що повертається після надання підтвердження імпорту.

A150 «Вимога авторизації для імпортерів з санітарних і фітосанітарних міркувань» – це вимога до імпортерів (компанії-імпортера) щодо легального ведення бізнесу. Імпортер має бути уповноваженим, зареєстрованим та мати дозвіл, ліцензію чи будь-який інший вид схвалення для участі в бізнесі з імпорту певної продукції. Щоб отримати таке схвалення, імпортерам може знадобитися виконати певні вимоги, підготувати документацію та сплатити реєстраційні збори. Це включає випадки, коли потрібна реєстрація або дозвіл установ, що виробляють певну продукцію. Дозвіл не прив'язаний до кожної партії товару, але застосовується до імпортерів для законної участі в бізнесі з імпорту певної продукції.

Відповідно до європейського законодавства стосовно імпортних операцій [2] імпорту рослин і рослинних продуктів повинен відповідати певним фітосанітарним нормам, які, в основному, вимагають, щоб товари:

- супроводжувалися фітосанітарним сертифікатом, виданим уповноваженими органами країни-експортера;
- пройшли митний огляд в призначеному прикордонному пункті пропуску (пункті в'їзду в ЄС);
- імпортувалися до ЄС зареєстрованим імпортером з офіційним реєстром держави-члена;
- супроводжувались попереднім повідомленням митному органу до прибуття в пункт в'їзду.

Відповідно до законодавства щодо Контролю здоров'я рослин [3] імпорту до Європейського Союзу (ЄС) рослин, рослинних продуктів та будь-якого іншого матеріалу, здатного переносити шкідників рослин, може підлягати наступним захисним заходам, як встановлено Директивою Ради 2000/29/ЄС (ОJ L-169 10/07/2000) (CELEX 32000L0029):

- заборона на імпорту;
- фітосанітарний контроль (передбачає як безпосередньо наявність фітосанітарного сертифікату, так і можливість проведення фітосанітарного контролю в пункті пропуску) при експорті та реекспорті;
- митний огляд і перевірка здоров'я рослин;
- реєстр імпортерів;
- попереднє повідомлення про імпорту для країни імпорту.

Заходи A190 регламентують заборони та обмеження імпорту з інших санітарних і фітосанітарних причин. Відповідно до законодавства щодо Контролю здоров'я рослин [3] держави-члени ЄС з метою забезпечення власних територій та ринку забороняють ввезення на свою територію певних особливо небезпечних шкідливих організмів, які перераховані в Додатку I частини A

Директиви Ради 2000/29/ЕС. Також заборонено до ввезення рослини та рослинні продукти, які перелічені в Додатку II частини А, якщо вони заражені відповідними шкідливими організмами, переліченими в цій частині Додатку до Директиви. Заборона до ввезення поширюється і на рослини або рослинні продукти, що перелічені в Додатку III частина А, якщо вони походять із відповідних країн, зазначених у цій частині Додатку до Директиви; рослини, рослинні продукти та інші об'єкти, перелічені в Додатку IV частини А, за винятком тих, що відповідають спеціальним вимогам, зазначеним у цій частині Додатку до Директиви. Певні території ЄС, вільні від шкідників рослин, виявлених в інших країнах ЄС, були визначені як «охоронні зони» і можуть бути піддані спеціальним заборонам і вимогам щодо запобігання поширенню шкідливих організмів на певних культурах (Додатки I-IV Частина В до Директиви Ради 2000/29/ЕС).

Відповідно до законодавства щодо Контролю здоров'я рослин [3] імпорт до Європейського Союзу (ЄС) рослин, рослинних продуктів та будь-якого іншого матеріалу, здатного переносити шкідників рослин, може підпадати під заходи захисту, які встановлено Директивою Ради 2000/29/ЕС (OJ L-169 10/07/2000) (CELEX 32000L0029), а саме, повинен супроводжуватися фітосанітарним сертифікатом та/або фітосанітарним сертифікатом для реекспорту (у випадку, якщо вантаж після відправлення з третьої країни, було збережено, перепаковано або розділено в іншій країні, що не входить до ЄС). Ці документи засвідчують фітосанітарний стан рослин і рослинної продукції, а також те, що вантаж пройшов офіційний огляд, відповідає законодавчим вимогам для ввезення в ЄС і не містить карантинних шкідників та інших шкідливих патогенів. Вони повинні бути перекладені принаймні однією з офіційних мов ЄС і повинні бути видані уповноваженими органами третьої країни експорту чи реекспорту та оформлені не пізніше ніж за 14 днів до дати, коли рослини, рослинні продукти або інші предмети, на які він поширюється, залишили країну видачі. Фітосанітарні сертифікати видаються відповідно до положень Міжнародної конвенції із захисту рослин (IPPC) та з урахуванням Міжнародного стандарту ФАО з фітосанітарних заходів №12 щодо Рекомендацій для фітосанітарних сертифікатів.

Заходи групи A830 визначають вимоги до сертифікації продукції, зокрема, при експорті квітів необхідною умовою є наявність сертифікату відповідності певним нормам, який вимагається країною-імпортером, але може бути виданий як у країні-експортері, так і в країні-імпортері.

Заходи технічного регулювання групи B140 визначають вимоги до дозволів на імпорт певних продуктів. Згідно з цими вимогами, авторизація,

дозволи, схвалення або ліцензії, пов'язані з вантажем, повинні бути отримані від відповідного державного органу до здійснення імпорту з метою дотримання відповідних технічних регламентів або процедур оцінки відповідності. Стосовно зрізаних квітів важливе значення для отримання дозволу на імпорт має відсутність заборонених біоцидів і неналежність даного виду квітів до тих, які перебувають під загрозою зникнення. Регламент (ЄС) №1907/2006 Європейського парламенту та Ради (OJ L-396 30/12/2006) (CELEX 32006R1907) щодо реєстрації, оцінки, авторизації і обмеження хімічних речовин (REACH) стосується усіх хімічних речовин, а не лише тих, що використовуються в промислових процесах. Регламент REACH замінює кілька законів ЄС, пов'язаних з хімічними речовинами, і доповнює інші закони про навколишнє середовище та безпеку. Однак він не замінює секторальне законодавство (зокрема, щодо біоцидів). Європейське хімічне агентство (ECHA) є центральним пунктом у системі REACH. Агентство координує процеси реєстрації, оцінки, авторизації та обмеження хімічних речовин у Європейському Союзі. Щодо засобів захисту рослин і біоцидних продуктів Регламент (ЄС) №1107/2009 Європейського Парламенту та Ради (OJ L-309 24/11/2009) (CELEX 32009R1107) встановлює умови для авторизації засобів захисту рослин у комерційній формі та/або схвалення діючих речовин, антидотів та синергістів, які ці продукти містять, а також правил розміщення їх на ринку, використання та контролю в межах ЄС. Заходи з регулювання дикої природи в ЄС базуються на Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES) від 1973 року, яка має на меті гарантувати, що міжнародна торгівля цими рослинами не становить загрози для їх збереження. Регламент Ради (ЄС) №338/97 (OJ L-61 03/03/1997) (CELEX 31997R0338) встановлює систему дозволів і сертифікатів. Якщо квітковий продукт значиться як такий, що знаходиться під загрозою зникнення (наприклад, певні види орхідей), усі експортні поставки повинні супроводжуватися дозволом на експорт від органів CITES країни-експорту та дозволом на імпорт країни призначення.

Особливі заходи регламентуються групою B310 – це вимоги до маркування. Ці заходи регулюють повноту товарної інформації (як на маркуванні, так і товаросупровідних документах), вид, колір і розмір друку на упаковках і етикетках. Відповідно до регламентів щодо продукції органічного виробництва [4] органічні продукти з третіх країн можуть бути розміщені на ринку ЄС лише тоді, коли вони марковані як продукти із зазначенням, що відносяться до органічного виробництва, якщо вони були вироблені відповідно

до правил виробництва та підлягають перевірці, яка відповідає або еквівалентна законодавству ЄС.

Заходи групи E100 регламентують неавтоматичні процедури ліцензування імпорту, крім дозволів, охоплених розділами про санітарні та фітосанітарні заходи або технічні бар'єри в торгівлі. Схвалення може бути надано на дискреційній основі або може вимагати дотримання певних критеріїв перед його наданням.

Щоб переконатися, що товари були отримані відповідно до правил виробництва, що еквівалентні тим, які встановлені у ЄС, Європейська комісія проводить ретельне розслідування вимог, що висуваються до вирощування квітів у відповідній країні, а також заходів, що застосовуються для забезпечення ефективного контролю. Якщо правила виявляються еквівалентними, третя країна включається до списку уповноважених країн, створеного в Додатку III Регламенту Комісії (ЄС) №1235/2008.

З 1 липня 2012 року Комісія встановила перелік контролюючих органів та контрольних органів, що уповноважені проводити перевірки в країнах, які не включені до списку визнаних третіх країн, як зазначено в Додатку IV до Регламенту (ЄС) №1235/2008. Функція цих органів полягає в тому, щоб гарантувати, що продукти були вироблені відповідно до правил виробництва Співтовариства (ст. 32 Регламенту Ради (ЄС) №834/2007) або еквівалентні законодавству Співтовариства (ст. 33.3 Ради Регламент (ЄС) №834/2007). Імпорт органічних продуктів може мати місце лише в тому випадку, якщо їх контролюють ці визнані органи чи установи.

Окрім заходів, що визначені європейським законодавством, на ринку квіткової продукції ЄС діють і інші заходи, що не закріплені юридично, але висуваються певними країнами. Так однією специфічною вимогою при експорті квітів є наявність документу, що підтверджує право інтелектуальної власності на нові сорти квітів. Розробка нових сортів рослин часто дуже дорога і селекціонери хочуть окупити вкладені кошти. Щоб уникнути того, що будь-хто може використовувати ці нові різновиди, вони захищені правами інтелектуальної власності (ПІВ). В останні роки в країнах ЄС правам селекціонерів приділяється значна увага, тому окремі імпортери можуть вимагати документ, що засвідчує авторське право на квітковий продукт. Цікавою тенденцією є те, що селекціонери можуть вирощувати свій новий сорт лише для обраної групи виробників або визначеною торговельною мережею. Тому підтримувати контакт із селекціонерами та пропонувати ідеальні умови для вирощування їхнього нового сорту може бути експортною перевагою виробника. В ЄС діє Союз з охорони нових сортів рослин (UPOV) та

Управління сортів рослин (CPVO), які визначають механізм охорони нових сортів рослин.

Європейські споживачі все більше звертають увагу на соціальні та екологічні аспекти вирощування квітів і вимагають відповідності екологічним і соціальним стандартам у формі сертифікації. Дотримання екологічних стандартів (зокрема, щодо використання пестицидів та ефективного використання води) є загальною усталеною впродовж останніх років вимогою. Відповідність же вимогам соціальних стандартів, наприклад, щодо умов праці, гідної оплати праці, набувають значення в останні роки. Популярними схемами сертифікації, що викликають довіру у кінцевого споживача в країнах ЄС, є: MPS-ABC, MPS-Socially Qualified (SQ) і GLOBALG.A.P. соціальні стандарти просувають організації Ethical Trading Initiative, Fairtrade, Fair Flowers та Fair Plants (FFP). Крім того, імпортери (переважно на «неспеціалізованому ринку» - ринок супермаркетів) можуть брати участь у таких ініціативах, як Ініціатива етичної торгівлі (ETI) у Великобританії або Ініціатива соціальної відповідності бізнесу (у кількох країнах Західної Європи). Ці ініціативи зосереджені на покращенні соціальних умов у ланцюгах постачання квітів.

Ввізне мито для всіх видів свіжих зрізаних квітів у країнах ЄС становить 8,5 % та 10 % для квітів, що пройшли попередню обробку, окрім держав-членів ЄС та країн, з якими ухвалено угоди щодо зменшення ставки ввізного мита. До останніх, зокрема, належить й Україна на період дії воєнного стану.

Щодо імпорту свіжих зрізаних квіток в Україну основні вимоги для ввезення стосуються фітосанітарного контролю та наявності відповідних сертифікатів. Товари, що класифікуються в товарній позиції 0603, зокрема: свіжі зрізані квіти та пуп'янки, які придатні для складення букетів або для використання в декоративних цілях, є об'єктами регулювання у сфері карантину рослин для цілей імпорту, та підлягають огляду державним фітосанітарним інспектором відповідно до пункту 4 Порядку переміщення, що затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 15.11.2019 №1177 [5].

Квіткова продукція при здійсненні митного контролю та оформленні повинна відповідати таким вимогам [6]:

- бути вільною від карантинних організмів;
- супроводжуватись оригіналами документів, що засвідчують фітосанітарний стан (сертифікат);
- не походити з території чи переміщуватись через певну територію, яка уражена підкарантинними об'єктами і на яку поширюється карантинний режим.

При ввезенні свіжих зрізаних квітів в Україну імпортер повинен подати митному органу такі документи:

- оригінал документу, що засвідчує фітосанітарний стан продукту (сертифікат), який видається уповноваженим державним органом з карантину та захисту рослин, що зареєстрований на території країни експорту;
- інформацію про позитивні результати проведення заходів офіційного контролю з використанням механізму «єдиного вікна» (при цьому зазначається оригінальний номер електронної справи).

У випадку ввезення на митну територію України, включаючи транзитне переміщення, зазначених товарів, відповідно до Постанови КМУ від 24.10.2018 р. №960 та положень Закону України «Про карантин рослин» проводиться фітосанітарний контроль: «у формі попереднього документального контролю пунктах пропуску через державний кордон України та територіальними органами Держпродспоживслужби під час оформлення товарів у відповідний митний режим» [7].

Однією з особливостей імпорту свіжих зрізаних квітів в Україну є те, що ставка ввізного мита змінюється залежно від періоду ввезення і становить 10 % в період з 1 червня до 31 жовтня та 5 % в період з 1 листопада до 31 травня (окрім країн, з якими ухвалено угоди щодо зменшення ставки ввізного мита). Для попередньо оброблених квітів ставка ввізного мита становить 5 % незалежно від періоду ввезення.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Останніми роками спостерігається чітка тенденція до збільшення обсягів експорту зрізаних квітів з України. При цьому найбільшу частину експортованих квітів складають свіжі зрізані троянди. Основними країнами-імпортерами української квіткової продукції є країни-члени ЄС, зокрема, Польща, Литва, Латвія та Італія. До основних заходів технічного регулювання при експорті свіжих зрізаних квітів до країн Євросоюзу належать: вимоги дозволу, авторизації та сертифікації з санітарних і фітосанітарних причин; вимоги дозволу з інших причин, зокрема, пов'язаних з регламентами щодо біоцидів і видів, які перебувають під загрозою зникнення; вимоги до маркування; неавтоматичні процедури ліцензування імпорту, крім дозволів, охоплених розділами про санітарні та фітосанітарні заходи або технічні бар'єри в торгівлі. Щодо українського законодавства у цій сфері, то основні вимоги стосуються наявності відповідних фітосанітарних сертифікатів. Відмінною рисою імпорту зрізаних квітів в Україну є також належність даного товару до різних категорій залежно від періоду ввезення. Перспективою подальших досліджень є вивчення питання гармонізації

українського та європейського митного законодавства у контексті євроінтеграції України.

Список використаних джерел

1. Державна митна служба України. Статистика та реєстри. URL: <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri> (дата звернення 02.01.2023).
2. European Union - Overview of Import Procedures. URL: https://api-trains2.unctad.org/get-regulation-file?filename=EUN_ovr_eu_010_0612.pdf (дата звернення 10.01.2023).
3. Plant health control. URL: https://api-trains2.unctad.org/get-regulation-file?filename=EUN_req_heaplant_eu_010_0612.pdf (дата звернення 10.01.2023).
4. EU rules on producing and labelling organic products (from 2022). URL: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/eu-rules-on-producing-and-labelling-organic-products-from-2022.html> (дата звернення 10.01.2023).
5. Постанова КМУ від 15 листопада 2019 р. № 1177 : Деякі питання реалізації Закону України «Про карантин рослин». URL: <https://qdpro.com.ua/document/64801> (дата звернення 12.01.2023).
6. Закон України : Про карантин рослин [стаття 36. Вимоги до імпортних і транзитних вантажів]. URL: <https://qdpro.com.ua/document/595#11378> (дата звернення 12.01.2023).
7. Постанова КМУ від 24 жовтня 2018 р. № 960 : Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту).. URL: <https://qdpro.com.ua/document/63268> (дата звернення 02.02.2023).

References

1. State Customs Service of Ukraine. Statistics and registers. URL: <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri> (date of application 01.02.2023).
2. European Union - Overview of Import Procedures. URL: https://api-trains2.unctad.org/get-regulation-file?filename=EUN_ovr_eu_010_0612.pdf (accessed 01/10/2023).
3. Plant health control. URL: https://api-trains2.unctad.org/get-regulation-file?filename=EUN_req_heaplant_eu_010_0612.pdf (accessed 01/10/2023).
4. EU rules on producing and labeling organic products (from 2022). URL: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/eu-rules-on-producing-and-labelling-organic-products-from-2022.html> (access date 10.01.2023) .
5. Resolution of the CMU dated November 15, 2019 No. 1177: Some issues of implementation of the Law of Ukraine "On Plant Quarantine". URL: <https://qdpro.com.ua/document/64801> (access date 12.01.2023).
6. Law of Ukraine: On Plant Quarantine [Article 36. Requirements for Import and Transit Cargo]. URL: <https://qdpro.com.ua/document/595#11378> (access date 12.01.2023).
7. Resolution of the CMU dated October 24, 2018 No. 960: Some issues of official control of goods imported into the customs territory of Ukraine (including for the purpose of transit). URL: <https://qdpro.com.ua/document /63268> (date of application 02.02.2023).

Purpose. *The purpose of the article is to study the peculiarities of the cut flowers export from Ukraine, to identify the potential importers, as well as to analyze domestic and international legislation in this area.*

Methodology. *Analytical and statistical methods of data processing, methods of analysis, synthesis and generalization were used during the research. The analysis of Ukrainian cut flowers market and foreign trade was based on statistical data of the State Customs Service of Ukraine, materials of articles and Internet conferences on the topic.*

Results. *Analysis of the volume and structure of cut flowers export was carried out. It has been established that in recent years there is a clear tendency to increase the cut flowers export volume. The largest part of exported flowers is made up of fresh cut roses. The main importers of Ukrainian cut flowers are EU member states, in particular, Poland, as well as Lithuania, Latvia and Italy. Therefore, it is important to consider the measures of technical regulation during the export of cut flowers to the European Union. These include: and certification requirements for sanitary and phytosanitary reasons, authorization requirements for other reasons, labeling requirements, as well as non-automatic import licensing procedures other than the authorizations, covered under the chapters on sanitary and phytosanitary measures or technical barriers to trade . Similar measures for the import of fresh cut flowers to Ukraine were also analyzed, which is important for further research on the harmonization of Ukrainian and European legislation in the context of Ukraine's European integration.*

Practical significance. *Despite the availability of research on the domestic market of flower products in Ukraine and on the issue of cut flowers export as a whole, substantiated research on the export-import of cut flowers specifically in the context of Ukraine is still lacking. The article analyzes Ukraine's foreign trade in cut flowers, identifies the main trends in the development of this industry, key importers of Ukrainian flower products, and also reports on technical regulations for the export of fresh cut flowers in Ukraine and the European Union. The results of the research can be used by producers and exporters of flower products, as well as by customs brokers.*

Key words: *export, import, foreign trade, cut flowers, technical regulation, phytosanitary certification.*

*Стаття рекомендована до друку доктором технічних наук,
професором ЛНТУ Ткачук В.В.*

Стаття надійшла в редакцію 23.01.2023 р.